

Svensk Handel

Svensk Handels FAQ avseende producentansvar förpackningar

Svensk Handels FAQ avseende producentansvar förpackningar

Sammanfattning

Den 1 januari 2023 började den nya förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar ("Förpackningsförordningen") att gälla. Förpackningsförordningen är en uppdatering av det befintliga producentansvaret för förpackningar.

Syftet med producentansvaret

Syftet med producentansvaret är att säkerställa att den som tillverkar eller för in en förpackning eller förpackad vara till Sverige också ska ansvara för att förpackningen tas om hand och återvinns när den blir avfall. Producentansvaret omfattar alla förpackningar – oavsett vilket material de är gjorda av och oavsett om det är en förpackning för ett råmaterial eller slutlig produkt.

Vilka krav ställer producentansvaret i korthet?

Som producent finns flera krav som du behöver efterleva när du tillverkar eller för in förpackningar eller förpackade varor till Sverige. Kraven innebär bl.a. att du behöver:

- Anlita en producentansvarsorganisation innan du släpper ut eller tillhandahåller förpackningen på den svenska marknaden
- Till Naturvårdsverket anmäla att du tillhandahåller förpackningar på den svenska marknaden. Anmälan måste lämnas innan tillhandahållandet påbörjas.
- Utse ett producentombud för ditt producentansvar utomlands.
- Lämna årliga rapporter till Naturvårdsverket med information om bl.a. tillhandahållna förpackningar.
- Upprätta och följa rutiner för internkontroll som säkerställer att din skyldighet att lämna rapporter till Naturvårdsverket (enligt förpackningsförordningen) uppfylls.

Vad händer om jag inte efterlever kraven?

Om du bryter mot reglerna om hantering av förpackningar, förpackade varor eller förpackningsavfall riskerar ditt företag böter och i värsta fall straffrättsligt ansvar för miljöbrott.

Syftet med Svensk Handels FAQ och avgränsningar

Detta dokument är framtaget av Svensk Handel i samarbete med Svensk Handel Juridik och är tänkt att vara dynamiskt och anpassas efter utvecklingen i tillämpningen av regelverket.

Syftet med FAQ:n är att besvara de vanligaste frågorna kopplat till producentens ansvar för hantering och insamling av **förpackningsavfall** utifrån ett handelsföretags roll och ansvar.

Notera därför att denna FAQ endast rör producentansvar förpackningar och inte producentansvar för andra produktgrupper, t.ex. engångsprodukter, batterier eller elutrustning. Inte heller annan typ av avfallshantering som t.ex. bioavfall, brännbart avfall och farligt avfall.

Förpackningsförordningen ställer även krav på förpackningars design, märkning och återvinningsbarhet, något som denna FAQ inte belyser. Här ber vi att få hänvisa till Naturvårdsverket för mer information och hjälp kring detta.

Frågorna och svaren innehåller inte några ståndpunkter eller ställningstaganden från Svensk Handels sida utan är endast informativa utifrån regelverkets nuvarande utformning.

Mer information om ditt producentansvar hittar du på Naturvårdsverkets hemsida (www.naturvardsverket.se) eller hos godkända producentansvarsorganisationer (se fråga 12 nedan).

FAQ

Nedan finner ni fördjupad information om vad som gäller för producentansvaret enligt förpackningsförordningen. Bl.a. beskrivs vad en "producent" och "förpackning" är enligt förpackningsförordningen, och vilka bedömningar ni som handelsföretag bör göra för att avgöra om och när ni träffas av producentansvaret.

FAQ:n är inte uttömmande. Vänligen vänd er till Naturvårdsverket om ni önskar mer information kring förpackningsförordningen och producentansvar. Alternativt kontakta någon av de godkända producentansvarsorganisationerna (PRO).

1. Vad är syftet med producentansvaret enligt förpackningsförordningen?

Syftet med producentansvaret är att säkerställa att den som tillverkar eller för in (köper in) en förpackning eller förpackad vara till Sverige också ska ansvara för att förpackningen tas om hand och återvinns när den blir avfall. Producentansvaret omfattar alla förpackningar – oavsett vilket material de är gjorda av och oavsett om det är en förpackning för ett råmaterial/insatsvara eller slutlig produkt (som säljs och används av konsumenter i hemmet, på stan eller under en picknick).

Ansvaret för förpackningar består bland annat i att producenter är skyldiga att se till att förpackningar som tas fram kan återanvändas eller återvinnas, att de inte använder onödigt förpackningsmaterial eller innehåller farliga ämnen (denna del behandlas dock inte i denna FAQ).

Producenter är också skyldiga att bekosta de insamlings- och återvinningssystem som behöver finnas på plats för att Sverige ska leva upp till kraven i EU:s avfallslagstiftning, framförallt de system dit hushåll kan lämna ifrån sig sitt förpackningsavfall. Detta görs genom betalning av olika avgifter. Läs mer om detta i punkt 14.

Tänk på att otydligheter i bestämmelserna i förpackningsförordningen ska tolkas i ljuset av syftet med förordningen. Det betyder att bestämmelserna sannolikt kommer tolkas på ett sätt som gör att det i slutändan finns en aktör som tar hand om förpackningsavfallet.

2. Finns det några viktiga begrepp som jag behöver ha koll på?

Ja. För att veta exakt vilka skyldigheter som ditt företag har är det bra om du förstår följande begrepp:

"förpackning"	har den betydelse som anges i punkt 6 nedan.
"förpackningsavfall"	betyder förpackningar eller förpackningsmaterial som är avfall, dvs. varje

	ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (15 kap. 1 § miljöbalken).
"producent"	betyder den som yrkesmässigt 1. fyller eller på annat sätt använder en förpackning som inte är en serviceförpackning i syfte att skydda, presentera eller underlätta hanteringen av en vara, 2. för in en förpackad vara till Sverige, 3. tillverkar en förpackning i Sverige, 4. för in en förpackning till Sverige, eller 5. från ett annat land än Sverige säljer en förpackning eller en förpackad vara till en slutlig användare i Sverige.
"släppa ut på den svenska marknaden"	betyder att för första gången tillhandahålla en förpackning på den svenska marknaden.
"tillhandahålla på den svenska marknaden"	betyder att mot betalning eller gratis för en förpackning tillgänglig för distribution, förbrukning eller användning på den svenska marknaden i samband med yrkesmässig verksamhet.

3. Hur vet jag om mitt företag är en producent?

Som framgår av definitionen under fråga 2 i denna FAQ definieras begreppet "producent" brett och avser i princip alla företag som i Sverige tillverkar, fyller eller använder (för egna märkesvaror) förpackningar samt till Sverige för in förpackningar eller förpackade produkter.

Svensk Handel har tagit fram en checklista som syftar till att hjälpa dig att avgöra om ditt företag **räknas som en producent**. Om du svarar "Nej" på alla frågor i tabellen så räknas ditt företag inte som en producent. Det räcker dock med "Ja" på en av frågorna för att ditt företag ska räknas som en producent.

Notera att även om ditt företag inte räknas som en producent finns det generella krav på företag gällande tömning och utsortering av förpackningsavfall enligt avfallsförordningen. Läs mer om detta under fråga 11.

Situation		Producentansvar?	
1	För ditt företag in en förpackning till Sverige? Det gäller så väl inköp från annat EU-land som utanför EU.	☐ Ja	☐ Nej
2	För ditt företag in en förpackad vara till Sverige? Det gäller så väl inköp från annat EU-land som utanför EU.	☐ Ja	☐ Nej
3	Tillverkar ditt företag förpackningar i Sverige? Exempelvis köper ni in förpackningsmaterial som sedan omvandlas till en förpackning på ett automatiserat lager.	☐ Ja	☐ Nej
4	Fyller eller använder ditt företag förpackningar i syfte att skydda, presentera eller underlätta hanteringen av en vara (egna varumärken)? Notera att detta inte inkluderar serviceförpackningar (se svar på fråga 6 om vad som är en serviceförpackning).	☐ Ja	☐ Nej
5	Säljer ditt företag, från ett annat land än Sverige, förpackningar eller förpackade varor till en slutlig användare i Sverige?	☐ Ja	☐ Nej

Notera att producentansvaret endast gäller i förhållande till de förpackade produkter och förpackningar som du klassas som producent för (i de fallen du svarat "Ja" i frågorna ovan).

Ett företag behöver alltså inte vara producent i förhållande till alla förpackade produkter i sitt sortiment, utan kan ha producentansvar för vissa delar, beroende på hur man köper in produkter. Om företaget har förpackade produkter som inte träffas av frågorna 1 – 5 ovan, så utgör företaget (som huvudregel) inte en producent i förhållande till de specifika förpackade produkterna. T ex i de fall man köper förpackningar och förpackade produkter från en leverantör/grossist i Sverige.

4. Räknas mitt e-handelsföretag som producent?

Ja. Även som e-handlare kommer du räknas som en producent när du till Sverige för in och/eller använder förpackningar i din verksamhet (t.ex. i samband med transport till och från din verksamhet eller för de produkter som du säljer till slutkunder). Du kan använda checklistan i fråga 3 för att avgöra om ditt företag räknas som en producent.

5. Vad omfattas av producentansvaret?

Producentansvaret omfattar hantering av förpackningar, det vill säga insamling och återvinning av förpackningsavfall samt att producenterna ska finansiera av systemet för detta. För att förstå ditt ansvar behöver du förstå omfattningen av definitionen "förpackning" i förpackningsförordningen. Denna definition är nämligen bredare än vad som normalt sett för tankarna till en förpackning. Se mer i svar till frågorna 6 - 8.

6. Hur definieras begreppet ”förpackning” enligt förpackningsförordningen?

Enligt 1 kap. 4 § i förordningen betyder begreppet ”förpackning” en engångsartikel eller en annan produkt som har framställts för att (i) innehålla, skydda eller presentera en vara, eller för att (ii) användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara – under förutsättning att produkten utgör en konsumentförpackning, gruppförpackning, transportförpackning eller serviceförpackning. Under frågorna 7 - 9 i denna FAQ finner du flera exempel på vad som kan anses utgöra en förpackning.

Begreppet är alltså bredare än vad som normalt sett utgör en förpackning. I ett handelsföretag är det vanligt att ni hanterat och tar emot förpackade varor (konsumentförpackningar) samt grupp- och transportförpackningar som underlättar mottagandet av varor.

Svensk Handel har tagit fram en checklista som syftar till att hjälpa dig att avgöra om du hanterat förpackningar i förpackningsförordningens mening.

I tabellen efter checklistan anges också exempel på vad som utgör en konsumentförpackning, gruppförpackning, transportförpackning och serviceförpackning.

Checklista för att avgöra om din produkt eller engångsartikel är en förpackning enligt förpackningsförordningen			
1	Har din produkt eller engångsartikel som syfte att innehålla, presentera eller skydda en vara?	☐ Ja	☐ Nej
2	Har din produkt eller engångsartikel som syfte att användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara?	☐ Ja	☐ Nej
Om du har svarat ”Ja” på någon av frågorna 1 eller 2 ovan måste du gå vidare och besvara frågorna i punkt 3 nedan. Om du har svarat ”Nej” på båda frågorna i punkterna 1 eller 2 ovan räknas din vara <u>inte</u> som en förpackning enligt förpackningsförordningen.			
3	Är förpackningen något av följande (<u>se tabellen nedan</u> för förtydligande exempel av de olika kategorierna):		
	Konsumentförpackning?	☐ Ja	☐ Nej
	Gruppförpackning?	☐ Ja	☐ Nej
	Transportförpackning?	☐ Ja	☐ Nej
	Serviceförpackning?	☐ Ja	☐ Nej
Om du har svarat ”Ja” på någon av frågorna i punkt 3 omfattas din vara av förpackningsdefinitionen i förpackningsförordningen. Om din vara inte definieras som en förpackning enligt denna checklista, behöver du ändå gå vidare till fråga 9 för att bedöma om din vara trots allt är en förpackning enligt definitionen.			

Kategori av förpackning	Definition i förordningen	Exempel på förpackning
Konsumentförpackning	Dvs. "... på försäljningsstället utgör en säljhet för den slutliga användaren eller konsumenten av varan".	Omslaget på ett tuggummipaket.
Gruppförpackning	Dvs. "... på försäljningsstället omfattar en grupp av ett visst antal säljheter och kan tas bort utan att det påverkar varan eller varorna, oavsett om säljheterna säljs som en sådan grupp till den slutliga användaren eller konsumenten eller om produkten endast används som komplement till hyllorna på försäljningsstället".	Den låda där 20 tuggummipaket finns packade.
Transportförpackning	Dvs. "...underlättar hantering och transport av ett antal säljheter eller gruppförpackningar för att förhindra skador vid fysisk hantering eller transportskador".	Den wellpapplåda som innehåller 40 gruppförpackningar med tuggummipaket eller träpallar, plastlådor och metallburar. Det kan också vara de e-handelsförpackningar som du som handelsföretag använder för att skicka produkter till konsument, t.ex. när ett företag packar om varorna i en ny transportförpackning såsom en kartong eller transportpåse.
Serviceförpackningar	Dvs. "...fylls vid försäljningstillfället eller används för obearbetade produkter från jordbruk eller trädgårdsnäring".	Bärkassar, pizza- och äggkartonger, engångsmuggar, påsar för olika livsmedel samt förpackningar som används för obearbetade produkter för jordbruk- eller trädgårdsnäring.

7. Kan en produkt vara en förpackning enligt förordningen?

Ja. Om en produkt har de funktioner som anges i definitionen av "förpackning" (se punkt 6 ovan), ska produkten som huvudregel anses vara en förpackning – även om produkten också har andra funktioner. T ex plastkrukan som medföljer blomman från affären, klädhängaren som saluförs med ett klädesplagg, tändsticksaskar mm. För mer exempel se förpackningsförordningen 1 kap. 17–18§§.

8. Finns det några undantag när en vara inte ska anses vara en ”förpackning” enligt förordningen?

Ja. Om alla tre nedanstående kriterier är uppfyllda, anses en produkt inte utgöra en förpackning, trots att produkten i fråga har de funktioner (och uppfyller de kriterier) som anges i definitionen av ”förpackning” (se fråga 6 ovan).

- Produkten är en fast del av den vara som produkten omsluter, skyddar eller presenterar.
- Produkten behövs för att omfatta, stödja eller bevara varan under hela dess livslängd.
- Alla delar av produkten är avsedda att användas, konsumeras eller bortskaffas tillsammans.

Undantaget och nämnda kriterier specificeras närmare i 1 kap. 17 § förpackningsförordningen. Förpackningsförordningen innehåller flera exempel på när en produkt träffas och inte träffas av undantaget. Här följer några:

JÄMFÖRANDE EXEMPEL	
<i>Exempel på när en produkt <u>är</u> en förpackning</i>	<i>Exempel på när en produkt <u>inte</u> är en förpackning</i>
Blomkrukor som är avsedda endast för försäljning och transport av växter och är inte avsedda att följa med växten under hela dess livstid	Blomkrukor som är <u>avsedda att följa med växten under hela dess livstid.</u>
CD-spindlar som saluförs med CD-skivor och som inte är avsedda för förvaring.	CD-spindlar som saluförs tomma och är avsedda för förvaring.
Kapslar som används i kaffe-, kakao- eller mjölkdryckessystem och som lämnas tomma efter användning.	Kaffekapslar för dryckessystem, foliepåsar för kaffe och kaffekuddar av filterpapper <u>som slängs tillsammans med den använda kaffeprodukten.</u>
Klädhängare som saluförs med ett klädesplagg.	Klädhängare som saluförs separat.
ÖVRIGA EXEMPEL	
<i>Exempel på när en produkt <u>är</u> en förpackning</i>	<i>Exempel på när en produkt <u>inte</u> är en förpackning</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Glasflaskor för injektionslösningar. • Konfektaskar. • Plastfolier kring CD-fodral. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gravlyktor som är behållare för ljus. • Korvskinn.

<ul style="list-style-type: none"> • Postpåsar som är avsedda för kataloger och tidskrifter och som innehåller en tidskrift. • Tårtpapper som saluförs med ett bakverk. • Tändsticksaskar. • Återfyllbara stålcyndrar för gas. Dock inte brandsläckare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mekaniska kvarnsystem som är integrerade i återfyllbara papperskvarnar eller i andra återfyllbara behållare. • Skrivarpatroner. • Tepåsar. • Vattenlösliga påsar för rengöringsmedel. • Vaxskikt som exempelvis finns runt ost. • Verktygslådor. • CD-, DVD- och videofilmfodral som saluförs innehållande CD-skivor, DVD-skivor eller videofilmer.
---	---

9. Vad gäller för bärkassar, folier och övriga produkter som används eller fylls vid försäljningsstället?

En produkt ska nämligen anses vara en förpackning om produkten (i) är utformad för och avsedd att fyllas vid försäljningsstället, och (ii) fyller en förpackningsfunktion. Om en engångsprodukt är fylld när den säljs vid försäljningsstället, ska även den produkten anses vara en förpackning enligt förordningen. Bärkassar och folier ska generellt sett anses utgöra förpackningar enligt förpackningsförordningen.

Nedan finner du lite exempel på vilka produkter som kan anses vara förpackningar enligt ovanstående stycke. Du hittar även mer information i 1 kap. 20, 21 och 22 §§ i förpackningsförordningen.

Exempel på produkter som <u>är</u> en förpackning	Exempel på produkter som <u>inte</u> är en förpackning
<ul style="list-style-type: none"> • Aluminiumfolier. • Bärkassar av papper eller plast. • Engångstallrikar och engångskoppar. • Plastfolier. • Plastfolier för tvättade kläder i tvätterier. • Smörgåspåsar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bakformar av papper som säljs utan innehåll. • Engångsbestick. • Omrörare. • Omslagspapper som säljs separat. • Tårtpapper som säljs utan bakverk.

10. Vilka administrativa skyldigheter har producenter för hantering av förpackningsavfall?

Producenter som tillhandahåller en förpackning på den svenska marknaden behöver säkerställa att nedanstående administrativa åtgärder vidtas på kontinuerlig basis.

Check	Vad du behöver göra	Kommentar	Referens
☐	<p>Anlita en producentansvarsorganisation som tar hand om förpackningen när den väl blir avfall. Anlitandet måste ha skett <u>innan</u> förpackningen tillhandahållits till den svenska marknaden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver kontrollera att producentansvarsorganisationen är godkänd av Naturvårdsverket. • Skyldigheten gäller även om förpackningen lämnas till (i) ett system för återanvändning av förpackningar, eller (ii) ett marknadsdrivet system för materialåtervinning. • För producenter som tappat dryck i plastflaska eller metallburk, eller för in dryck i plastflaska eller metallburk till Sverige, måste producentansvarsorganisationen i vissa fall behöva driva retursystem som flaskan eller burken ska ingå i. • Dispens kan under vissa förutsättningar sökas från skyldigheten. 	<p>4 kap. 1–3 §§ förpackningsförordningen.</p>
☐	<p>Anmäla tillhandahållande av förpackningar (och sitt ansvar enligt förpackningsförordningen) till Naturvårdsverket. Anmälan måste ske <u>innan</u> tillhandahållandet påbörjas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anmälan ska bl.a. innehålla information om producentens namn, kontaktuppgifter, vilken producentansvarsorganisation som producenten anlitat, och vilken grund producenten är producent enligt förpackningsförordningen. • Informationen ska lämnas till Naturvårdsverket digitalt. Läs mer om detta på Naturvårdsverkets hemsida. • Om någon ändring sker i lämnad information ska Naturvårdsverket meddelas om detta snarast. • Vissa producentansvarsorganisationer kan ofta göra anmälan som en service. 	<p>4 kap. 5 § förpackningsförordningen.</p>
☐	<p>Utse ett producentombud för producentens verksamhet utomlands.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En producent av förpackningar som är etablerad i Sverige och säljer förpackningar till ett annat land i ESS där producenten inte är etablerad, ska utse ett producentombud i det landet. 	<p>4 kap. 6 § förpackningsförordningen.</p>
☐	<p>Om producenten inte är etablerad i Sverige – utse ett producentombud för</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En producent som inte är etablerad i Sverige får utse ett producentombud som är etablerat i 	<p>4 kap. 7–8 §§ förpackningsförordningen.</p>

	<p>producentens verksamhet i Sverige. Detta är dock <u>frivilligt</u>.</p>	<p>Sverige, genom skriftlig fullmakt. Producentombudet ska anmälas till Naturvårdsverket.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Notera dock att producentansvaret i sig inte är frivilligt utan möjligheten att utse ett producentombud är bara ett stöd för utländska producenter att kunna uppfylla sitt producentansvar. 	
☐	<p>Anmäla till kommunen om producenten vill att kommunen ska samla in verksamhetens förpackningsavfall. Detta är dock <u>frivilligt</u>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Detta är bara möjligt när det rör sig om en verksamhet i en fastighet som har fastighetsnära insamling och som har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens. 	<p>7 kap. 11 § förpackningsförordningen.</p>
☐	<p>Lämna en årlig rapport till Naturvårdsverket med information om tillhandahållna förpackningar. Rapporten måste lämnas in senast den 31 mars varje år.</p> <p>En sådan rapport behöver dock bara lämnas in om producenten (i) fyller eller på annat sätt använder en förpackning som inte är en serviceförpackning, i syfte att skydda, presentera eller underlätta hanteringen av en vara, (ii) för in en förpackad vara till Sverige, (iii) tillverkar en serviceförpackning i Sverige, (iv) för in en serviceförpackning till Sverige, (v) från ett annat land än Sverige säljer en förpackning eller en förpackad vara till en slutlig användare i Sverige, eller (vi) i Sverige tillverkar eller till Sverige för in en engångsmugg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rapporten ska bl.a. innehålla uppgifter om den mängd förpackningar som producenten har tillhandahållit på den svenska marknaden. • Närmare specificering av vilken information som ska lämnas, och hur informationen ska lämnas, finns i 11 kap. 1–2 §§ förpackningsförordningen samt 7–10 §§ i Naturvårdsverkets föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter om förpackningar och förpackningsavfall (NFS 2023:13). • I vissa fall är det möjligt att rapportera via sin producentansvarsorganisation. 	<p>11 kap. 1–2 §§ förpackningsförordningen.</p>
☐	<p>Lämna en årlig rapport till Naturvårdsverket om hur mycket återvunnen plast som har använts i producentens tillhandahållna flaskor under det närmast förgående kalenderåret. Rapporten</p>		<p>11 kap. 3 § förpackningsförordningen.</p>

	<p>måste lämnas in senast den 31 mars varje år.</p> <p>En sådan rapport behöver dock bara lämnas in om producenten tillhandahåller engångsflaskor för dryck tillverkad av PET som huvudsaklig komponent, på den svenska marknaden.</p>		
☐	<p>Upprätta och följa rutiner för internkontroll, som säkerställer att producentens skyldighet att lämna rapporter till Naturvårdsverket (enligt förpackningsförordningen) uppfylls.</p>		11 kap. 4 § förpackningsförordningen.

11. Vilka praktiska skyldigheter har ditt företag för hantering av förpackningsavfall?

Det finns ett generellt ansvar i avfallsförordningen (2020:614) om utsortering av förpackningsavfall. Den som har en förpackning som innehåller avfall ska även se till att förpackningen skiljs från innehållet. Detta gäller för alla, oavsett om du är en privatperson eller ett företag. Det spelar alltså ingen roll om ditt företag klassificeras som en producent eller inte.

Om ditt företag har förpackningsavfall behöver ni se till att nedanstående praktiska åtgärder vidtas på kontinuerlig basis.

Notera att denna checklista endast avser hantering av **förpackningsavfall** och att det finns särskilda krav för t.ex. bioavfall, brännbart avfall, elektroniska produkter, farligt avfall och returpapper. Vi rekommenderar att du besöker Naturvårdsverkets hemsida eller kontaktar den producentansvarsorganisation du har anslutit dig till för mer information om detta.

Check	Vad du behöver göra	Kommentar	Referens
☐	Tömma alla förpackningar.	<ul style="list-style-type: none"> Du är ansvarig för att säkerställa att alla förpackningar skiljs från innehållet. Förpackningen måste bli så tom som möjligt. I vissa fall räcker det med en enkel sköljning, medan innehållet i andra fall måste skrapas ur förpackningen. 	3 kap. 4a och 15a §§ avfallsförordningen.

		<ul style="list-style-type: none"> • Vissa undantag görs för förpackningar som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall, om förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet. • När det gäller matavfall (bioavfall) i en förpackning bedömer Naturvårdsverket att separeringen kan göras på två sätt, antingen (i) genom att förpackningen skiljs från innehållet på den plats där avfallet uppstått, eller (ii) genom att lämnas till en behandlingsanläggning. • Dispens från skyldigheten kan meddelas i vissa fall. 	
☐	Sortera ut förpackningsavfall som uppstår i verksamheten.	<ul style="list-style-type: none"> • Det som ska sorteras ut, ska delas upp i följande grupper: (i) papper och kartong, (ii) plast, (iii) metall, (iv) färgat glas, (v) ofärgat glas, (vi) plastflaskor och metallburkar som är avsedda för retursystem, (vii) trä, och (viii) övrigt förpackningsmaterial (såsom tyg, keramik, porslin, m.m.). • Förpackningsavfall som innehåller rester av farligt avfall ska dock sorteras ut och hanteras separat från annat förpackningsavfall och övrigt avfall. • Mer information om hur förpackningsavfall ska sorteras ut, och hur själva sorteringen ska gå till, tillhandahålls av ansvarig producentansvarsorganisation. 	<p>3 kap. 4-4g §§ samt 11 a § avfallsförordningen.</p> <p>7 kap. 4 § förpackningsförordningen.</p>
☐	Lämna in förpackningsavfall till särskilt utsedd plats.	<ul style="list-style-type: none"> • Förpackningsavfall som uppstår i verksamheten ska lämnas till: <ol style="list-style-type: none"> 1) de kostnadsfria mottagningsplatser som tillhandahålls av en producentansvarsorganisation enligt förpackningsförordningen, eller 2) ett anmält marknadsdrivet system för återanvändning eller materialåtervinning (hanteras av privata avfallsentreprenörer), eller 3) ett retursystem för förpackningar, om avfallet utgörs av plastflaskor eller metallburkar som retursystemet är avsett för, eller 4) kommunens insamlingssystem för förpackningar, om verksamheten har avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens och 	<p>3 kap. 3 § avfallsförordningen.</p> <p>7 kap. 4 § förpackningsförordningen.</p>

		<p>verksamheten har valt kommunal insamling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mer information om hur du lämnar ditt förpackningsavfall till mottagningsplatserna tillhandahålls av ansvarig producentansvarsorganisation. 	
--	--	--	--

12. Fastighetsägares ansvar för förpackningsavfall

Enligt lag har fastighetsägare inte något ansvar för det förpackningsavfall som uppstår i din verksamhet som handlare. Detta är du ansvarig för själv. Det är därför viktigt att du (gärna genom avtal) säkerställer med din fastighetsägare att denne ser till att uppfylla de skyldigheter som du enligt lag har för sorteringen av förpackningsavfall, om fastighetsägaren ska hantera förpackningsavfallet.

De kan i sammanhanget nämnas att tillkommande lagstadgade skyldigheter, t.ex. vad gäller avfallshantering, är något som kan innebära en ytterligare kostnad enligt hyreskontraktet. Detta bör du vara medveten om i dialogen med din hyresvärd.

13. Vilka godkända producentansvarsorganisationer finns det?

Per den 21 december 2023 finns det två godkända producentansvarsorganisationer:

- Näringslivets producentansvar (NPA), www.npa.se
- Tailor-Made Responsibility (TMR), www.tmr.se

14. Innebär producentansvaret några kostnader för mig som producent?

Ja, som producent finns olika kostnader som kommer med producentansvaret enligt följande.

- Skyldighet att betala årlig tillsynsavgift till Naturvårdsverket.* Producenter som har tillhandahållit mindre än 1 ton förpackningar på marknaden i Sverige behöver dock inte betala någon tillsynsavgift, såvida man inte betalar s.k. nedskräpningsavgifter. Tillsynsavgiften skickas ut som en avgiftsavi via e-post. Se mer information om tillsynsavgiften i 7 kap. 8s § i förordning (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken.
- Skyldighet att betala en förpackningsavgift till den producentansvarsorganisation som du ansluter dig till.* Producentansvarsorganisationerna bestämmer själva vilken avgift du som producent ska betala. Mer information om avgifter hittar du enklast hos respektive producentansvarsorganisation.

Notera att det även finns andra avgifter för dig som är producent av förpackningar, såsom nedskräpningsavgifter. Du kan läsa mer om detta på Naturvårdsverkets hemsida.

15. Vad händer om jag gör fel?

Om du som producent inte uppfyller dina lagliga skyldigheter kan detta leda till att du får betala en miljöstraffavgift. Miljöstraffavgift kan påföras oavsett om överträdelsen skett på grund av oaktsamhet, misstag, okunskap eller uppsåt. Vissa undantag finns dock för ansvaret (se 30 kap. 2 § miljöbalken).

Om du exempelvis inte anlitat eller tillhandahållit en producentansvarsorganisation, kan du bli skyldig att betala en miljöstraffavgift om 30 000 SEK.

Om du lämnat in uppgifter vid rapportering för sent till Naturvårdsverket, kan du åläggas en miljöstraffavgift om 10 000 SEK.

Om du bedömts inte följa lagstiftningen skickar Naturvårdsverket ut ett brev till dig om förslag till beslut om miljöstraffavgift. Du kommer då få möjlighet att yttra dig kring förslaget, innan slutligt beslut fattas. I beslutet kommer information finnas kring när och hur du ska betala miljöstraffavgiften. Du kan överklaga beslut om miljöstraffavgift inom 3 veckor från när du tog emot beslutet.

Utöver det ovanstående kan det också noteras att felaktig hantering av avfall under vissa omständigheter kan utgöra ett miljöbrott som är straffsanktionerat enligt 29 kap. i miljöbalken. För miljöbrott kan den som uppsåtligt eller av oaktsamhet begår brottet dömas till böter eller fängelse i högst två år (sex år om brottet är grovt).

Mer information kring ansvar vid överträdelser hittar du bl.a. i 11 kap. 19–22 §§ i förordning (2012:259) om miljöstraffavgifter samt 29–30 kap. i miljöbalken.